Конспект лекції 3. Нейропсихологічний аналіз вищих психічних функцій при локальних ураженнях мозку

1. Рівні аналізу нейропсихологічних факторів: морфологічний, фізіологічний, психологічний

Нейропсихологічний аналіз вищих психічних функцій проводиться на трьох рівнях: морфологічному, фізіологічному та психологічному. Морфологічний рівень включає структури мозку, залучені до виконання функцій, фізіологічний – принципи роботи цих структур, а психологічний – характер психічної діяльності, яка порушується у результаті пошкодження мозку. Нейропсихологічний фактор – це структурно-функціональна одиниця роботи певної зони мозку, патологічне порушення якої лежить в основі нейропсихологічного синдрому.

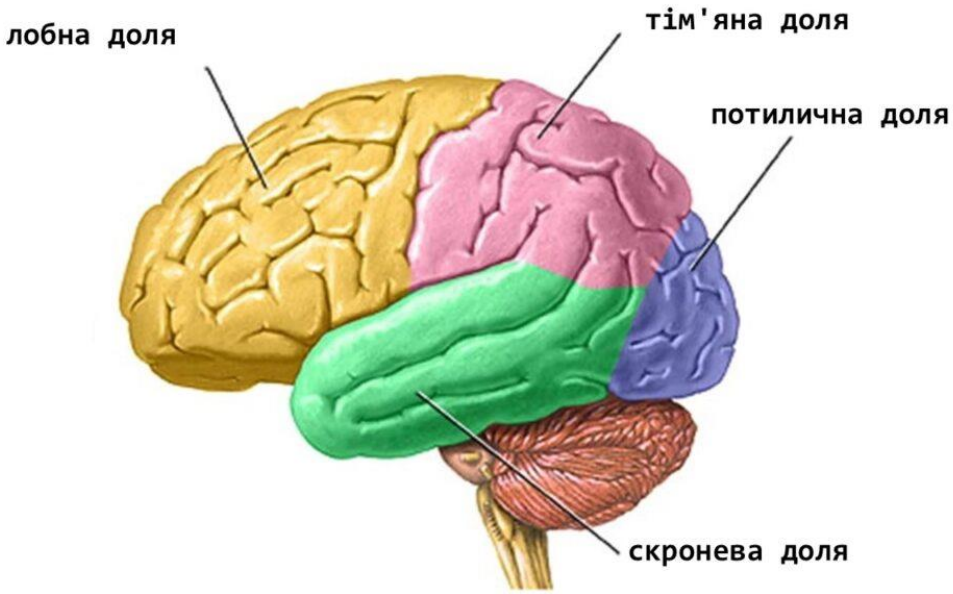

2. Синдроми ураження задніх відділів великих півкуль кори

До основних синдромів ураження задніх відділів великих півкуль кори відносяться синдроми ураження потиличних, потилично-тім'яних, і тім'яних відділів:

- **Потиличні відділи**: Ураження потиличної зони кори зазвичай призводить до гностичних, менестичних та інтелектуальних порушень, пов'язаних з порушенням зорових та зорово-просторових факторів. Це проявляється у вигляді оптико-мнестичної афазії, коли хворий має труднощі з пригадуванням слів, що позначають конкретні предмети.

- **Тім'яні відділи**: Порушення тім'яної зони часто пов'язане з гностичними розладами, такими як апрактоагнозія, яка характеризується одночасним порушенням оптико-просторових і рухово-просторових процесів.

3. Синдроми ураження ТРО – скронево-тім'яно-потиличної зони

Зона ТРО (скронево-тім'яно-потилична область) є третинною зоною кори і відноситься до заднього асоціативного комплексу. Ураження цієї зони призводить до порушень симультанного аналізу і синтезу інформації на вищому надмодальностному рівні. Такі пацієнти мають труднощі з орієнтацією у просторі, особливо в право-лівих координатах, а також з графічними оптико-просторовими операціями, такими як розуміння карт і схем.

4. Синдроми конвекситальної зони скроневої долі та медіобазальної зони скроневої долі кори

Ураження конвекситальної та медіобазальної зон скроневої долі може призвести до різних порушень:

- **Конвекситальна зона**: Це часто включає порушення, пов'язані з семантичною афазією та труднощами в розумінні складних граматичних конструкцій.
- **Медіобазальна зона**: Порушення в цій зоні можуть викликати сильні емоційні розлади, включаючи агресію або апатію. Також можливі зміни в поведінці, пов'язані з порушеннями роботи лімбічної системи.

5. Синдроми передніх відділів кори великих півкуль

Передні відділи кори, які включають лобні долі, відповідають за регуляцію психічної діяльності, програмування і контроль за її виконанням. Порушення в цій зоні можуть призводити до порушень планування та контролю, а також до змін у мотиваційній сфері, включаючи порушення регуляції емоцій і поведінки.